

RESPOSTA

QUE HA FET L' ATENEU BARCELONÉS Á LA CIRCULAR DE LA DIPUTACIÓ PROVINCIAL DE BARCELONA, PREGUNTANTLI SON PARER SOBRE 'L PROJECTE DE CONVENI AB LO GOVERN, RESPECTE Á LA PERCEPCIÓ D' IMPOSTOS É INVESTIGACIÓ DE LA RIQUESA IMPONIBLE:

Excm. Senyor:

Penetrada aquesta Associació de la trascendencia que pera 'ls interessos de Catalunya te 'l projecte d' encomanar á la Diputació Provincial la recaudació dels impostos directes, ha rebut, ab regonexement, la consulta que 's digná V. E. ferli; y, usant de la latitut á que la convida, ha estudiat los aspectes capitals del problema.

Lloable es l' esperit del projecte, empero la grave crísis d' Espanya, empitjorada per los últims desastres, exigeix imperiosament mides complertes: no n' hi ha prou pera evitar les vexacions del fisch ab convertir la Diputació Provincial en recaudador de les contribucions de la provincia, ni es suficient á les necessitats que 'l grau d' avens de Catalunya exigeix, la bonificació que als pressupostos provincials aportarian los rendiments propis d' aquest servey. Aquesta útil reforma no guarda proporció ab la extensió y la profunditat dels mals que demanan urgent remey.

Es precis un complet concert económic per quantitat alsada ab l' Estat, y es insuficient limitar aquest concert económic á la provincia de Barcelona. Ha d' entendres á tot Catalunya. Les actuals provincies son entitats completament artificials que no satisfan á una comunitat real d' interessos dels habitants que viuen dintre de sos capritxosos límits. La provincia ha resultat una creació burocrática, sense més vida ni principi de coessió, que 's merament oficials, y sense més interés comú que 'l de les persones que viuen, ó figuren per

aquest estat de coses. Quan se tracta de combatre una crísis social, precisa apoyarse en verdaders organismes y forces socials als que la naturalesa y la historia hagin donat de vida propia, d' interessos y de necessitats comuns.

Les quatre provincies catalanes están íntimament enlassades, son los membres d' un mateix cos y totes elles en lo decurs de la historia, ab son treball, ab sa activitat y ab la vida de sos fills han acumulat la riquesa y la vida de Catalunya á Barcelona, y just es que quan se disposi dels recursos d' aquesta gran ciutat, s' estenguin los beneficis de sa vida y riquesa á tots los extrems de Catalunya ja que d' ella los han rebut y 'ls reben constantment.

Seria precis que 'ls beneficis que s' obtinguessin de la administració dels impostos poguessin aplicarse lliurement dintre de Catalunya, sense necessitat del interminable y viciat expedienteig actual, á construhir directament ferrò-carrils y altres vies de comunicació, á regularisar les corrents naturals pera facilitar les forces á les industries; l' establiment y terminació de canals de regar, á fomentar la repoblació de nostres montanyes y protegir la agricultura y la explotació de riqueses mines y la fundació d' industries metalúrgiques; es necessari que disposém de nostra riquesa pera posar á Catalunya al nivell dels pobles civilisats per medi d' una ensenyansa verdadera y sólida, més de laboratoris y tallers, gabinets y clíniques que de classes retóriques y generalitats y que á aquells puguen ser cridats dintre de ses necessitats de saber y progrés respectiu indivíduus de totes les classes, es també imprescindible disposar de la distribució dels impostos pera fer més equitatives les càrregues socials y més humana la beneficencia, y, en una paraula, es precis sostenir y restau-

rar á Catalunya, per sa riquesa propia, pera que no sia arrastrada en la ruina d' Espanya.

Donada la viciosa organisió de la Hisenda espanyola, tant per la complicació de sos organismes y 'l número, la procedencia, la remuneració y lo de ser reclutas los empleats com per lo contingut dels reglaments á que deu subjectarse l' exercici de ses funcions, es absolutament indispensable que no 's limiti en lo conveni económic, á la forma actual, lo repartiment y recaudació de les contribucions. De lo contrari seria impossible obtenir resultats del tot satisfactoris y ab gran facilitat podrien esser inutilisats lo zel, la inteligencia y 'l sentit práctic de la entitat catalana encarregada d' aquestes funcions devent exercirla per medi d' un mecanisme que en sa organisió y funcionament quedés á disposició de la administració del Estat. La odiositat que avuy cau per complet de aquest arribaria també á la Diputació catalana, sense que fos partícipe dels erros que la originen. Deuria, donchs, assolirse la facultat de suprimir los impostos que judiqués innecessaris ó perjudicials, de rebaxar ó modificar tots los tipos contributius y de reformar les bases per les que 's regexen tots ells, dintre de principis convinguts ab l' Estat.

Tampoch es suficient circumscriure 'l conveni á les contribucions directes. Los beneficis del concert deuria ferse extensius á tots los impostos, excepció feta d' aquells que per sa naturalesa ó per la forma de sa recaudació son inseparables de les atribucions propies del poder central, com son: l' impost d' Aduanes, lo donatiu del clero; los impostos de grandeses y titols del regne, los sellos de comunicacions, loterías, amortisacions del Deute, sobre-sous, assignacions y honoraris dels empleats del Estat, sobre 'ls pagos y sobre 'ls bitllets de passatgers y 'l transport de mercaderies en los ferro-carrils domiciliats fora de Catalunya. Totes les demés, sense cap excepció de directes ni indirectes, deuria esser incloses en lo conveni, aixís com la renuncia de la facultat de creació d' altres de nous de qualsevol caràcter que fossen, per part del Estat. Pera les que haguessin sigut objecte de convencions especials, deuria respectarse lo contingut de les mateixes, sense perjudici de quedar sense efecte en lo plasso més breu possible á tenor dels termes del contracte.

Objecte de madur examen deuria esser la fixació de la cuota que Catalunya s' obligués á satisfer al Estat, perque la perturbació económica produhida per los successos desenrotllats

durant aquestos tres últims anys, necessariamente deuen determinar una considerable baixa en los rendiments de tots los impostos, baixa iniciada ja en l' exercici de 1894 á 1895 y accentuada en los següents. S' ha tenir en compte també que les ocultacions de la riquesa imponible á Catalunya son menos que en casi totes les demés provincies, y que 'ls augments que per aquest concepte experimentés la recaudació quedarian neutralisats per les baxes de la propietat rústica, avuy rebutjades sistemáticamente per la administració pública, ab notoria é irritant injusticia. Tal vegada podria pèndres per base la tributació en l' últim quinqueni, senyalant la quantitat mitja que 's recaudá á Catalunya durant aquest període y encare axís aquesta quota seria molt beneficiosa pera l' Estat, donchs excediria de molt, á lo que puga aspirar á obtenir de Catalunya en los pròxims exercicis.

La formació del concert económic ab Catalunya y 'l desempenyo de totes les atribucions resultants del mateix deuria corre á càrrech d' un organisme diferent de les actuals diputacions provincials. Dintre la actual organisió del Estat podria esser regida aquesta administració general per una comissió mixta de diputats de les quatre provincies y de representants de grans entitats contributives y corporacions. Pero indubtablement, sols podria satisfer á les aspiracions actuals y al progrés y moralisació de Catalunya una Diputació general única, qual elecció, exempta dels actuals vicis de nulitat de sufragi, escapés á la corrupció administrativa que aquesta porta ab si y respongués á la representació directa de les diferents classes socials agrupades en corporacions, colegis y gremis.

La influencia y força de representació que tindria aquesta Diputació general no sols en la administració de que 's tracta, sino en les demés qüestions polítiques y econòmiques, serien decisives pera 'l pervindre y progrés de Catalunya.

Barcelona 28 de Setembre de 1898.—Per acort de la Junta Directiva.—Lo President, *Lluís Domenech y Montaner*.—Lo Secretari general, *Joseph Rogent Pedrosa*.

Excm. Sr. President de la Diputació Provincial de Barcelona.»

NOTA.—La importancia extraordinaria que en nostre concepte te la resposta del Ateneu Barcelonés á la Consulta feta per la Diputació Provincial, es la causa de que la publiquem en primer terme. Es un dictamen que convé que siga propagat per tot Catalunya, al objecte de que las personas imparcials meditin bé las solucions en ell contingudas, úniques que en nostre concepte poden deturarnos, en la escabrosa pendent de la ruina á que estem abocats.

D'AMOR

Donéume per viure
la vida del camp,
lluny, lluny del estrépit
de vila ó ciutat.

Donéu per companya
al meu cor malalt
aquella matrona,
aquella á qui aym
ab tota mon ánima
fará ja cinch anys.

Donéumela, mare,
si voléu curarm!

—Oh, fill, á qui adoro!
acaba ton plany;
feré 'l que tú diguis;
seré 'l teu esclau.....

—No, mare, á qui estimo
pel nom més sagrat,
no us vull veure esclava
com vos dieu ¡may!

Vull véureus alegre
com sempre heu estat,
qu' ab mí 'l vostre riure
revifa ma sang.

¡Donéume 'l ¡sí! mare
que jo com avants
crech véurem ab ella,
si abduás us plau!...

—Donchs, cásat ab ella,
vivinhti mil anys.

—¡Oh, gracias per sempre!

Me sembla que 'l cap
no 'm pesa com feya,
y 'l cor, plé, me bat
á glops, batzegadas,
tot fentne un trip-trap
que 'm dona més vida.
més sava,... menys mal.

Donéume per viure
la vida del camp;
pro ab ella á la vora,
no lluny com avants!

S. BORRUT Y SOLER.

Barcelona 18 Mars 1898.

BOYRAS DEL CAP

ESQUEMA D' UNA RASSA

Cap á tramontana de la vila, voltat de pins y perfumat per las boscanas herbas, s' hi troba 'l puig del molí, derruhit avuy, ab sas pedras, moledoras mitj colgadas en la terra y l' esbelt fonoll arrapantse en las esquerdas dels murs. Desde allí dalt, y de cara al sud, s' hi ovira la vila; la part antiga assentada sobre la llenga de terra y rocas que s' interna en lo mar, la part industrial estesa per dessobre de la llarga platja que naix als peus del casco

vell de la vila y no para fins á morir al peu de las montanyas, de l' altra banda de la badia. Desde allí dalt se veu com á verda serpent formada per lo fullam dels arbres, extendres la carretera, internantse per las rengleras de casas fins á finir arrant del mar: lo xaparro y ruínós campanar enlayrarse no gayre bé dos metres sobre 'l nivell de las ennegridas teuladas, y dominantho tot, las duas ximeneyas: la una á dalt de tot, l' altra abaix, vigilant constantment la vila y féntalshi d' incencers ab las glopadas de fum que de sas bocas surten. De casi tots los pobles de montanya lo primer que 's divisa llunyanament es lo campanar; de 'l meu poble, lo primer que 's veu son las xameneyas. ¡N' estich orgullós! S' hi veu de dalt del puig, cap á llevant, las rocas deixantse endormiscadas acariciar per las enjogassadas onas; cap á ponent, un esqueix de port, manifestació plástica del abandono á que están sotmesas las cosas pertanyents á territori espanyol. Ficsantshi bé fins sembla que dessobre de las casas l' ambient es més pur, lo cel més blau, com si 'l cel també 'n participés de l' ambient de pau y tranquilítat que al home y sa familia proporcionan la dignitat del treball y la humanitat dels sentiments.....

Lo puig era el seu passeig. Criatura vinguda al mon burlada ja per la Naturalesa, son medi ambient no podia ser altre que la soletat. La febra del odi que al home professava li corsecava 'l cervell; la indignació contra tot quan en lo mon era quelcom, donas tot era més que ell, li abusava 'is polsos, li oprimia 'l cor, li excitava 'l sistema nerviós. Las ideas lo devastavan, la epilepsia acabava d' esmicolar aquella naturalesa ja ruïnosa de per sí.

Nascut en forma de monstre; de rostre repulsiu, ab sa boca estafeta y desdibuixada, y sa mirada estraviada y sos cabells crinosos, y 'ls forats que una verola mal cuydada havia deixat en sa epidermis, y la vermelló d' asquerosas erupcions que la anemia feya sortir á son exterior, com si sa naturalesa íntima (per dirho aixís) de fástich que li fes volgués treureho tot enfora; de cos curt y tortuosa esquena, ab sos brassos estremadament llargs y sas camas horripilantment curtas, havia acabat per odiar tot quan no fos com ell repulsiu y antiestétich, y per no comprendre com no formava ell part de la regla general y no de la excepció.

Potser lo temps ab sos llunyans consols hauria acabat per regenerar aquell cervell d' infant, quan comensava á repelir io contagi dels semblants pera evitar la comparació; mes la naturalesa era implacable. Educat aquell monstre en las absolutistas teorías de sa nissaga, volgué ser més que 'ls altres, é impossibilitat d' esserho materialment, buscá son refugi en las ideas y s' acullí al port de la inteligencia; mes, barca ja destrossada pels temporals del decrepítisme s' enfonzá en lo mateix port. Lo seu cervell no respongué á sa voluntat; y assentat devant dels llibres, se colpejava 'l cap, s' arrencava 'ls cabells, se mossegava 'ls punys: era impossible; son ser era un abort, la memoria li fallia, ne comprenia res de quan devant

de sos ulls se presentava; tot era inútil ¡oh rabia! Podia haver triat per humillarse, per inspirar compassió y las mans se li haguessen estés pera apoyar-lo; mes los primers adobs d'ideas que sa prosapia inculcá en son cap, li bullían en son cervell d'absolutista, y obtá per odiar, per fer remor de cadenas allá ahont olorosas hi naixían las floretas de la llibertat, per aixecar murs espessos y voltar los llochs ahont lo sol de nova vida vivificava los sers tots de la natura.

Y sol vagava pel bosch, malehint á l'home, y sol pujava al cim del puig y extenent son bras envers la vila, la apostrofava fins á excitar-se y raure en terra oprimint son cap entre sas mans, plorant llágrimas d'impotencia. ¡Ah malehit home que eras més que ell, t'odiava!

Son paseig era 'l puig del moli de vent. Un jorn á posta de sol, jo li vaig veure pujar ranquejant per las verdissas, No anava sol, portava per companyia una dona; era sa estimada. Dona pobre y ambiciosa ella, havia flayrat lo grapatot d'unsas que 'l monstre havia hereditat, y cegada per l'ambició, li havia somrigut y 's deixava dominar per ell; sobre aquell ser degenerat l'abort hi tenia ascendent, era més que ella, ja no podia odiarla.

Aquell jorn, pujavan junts al puig del moli; sens dupte que desde allí dalt volia ensenyarli á n'ella, á l'home odiable, moventse per lo plá y la vila y ella 's deixava portar. Quant foren á dalt, lo crepuscol ja era bastant avansat; la vila ja sols s'ovirava entre penombres blavencas, y el monstre agafant ab sa ma dreita una de las d'ella, mentres ab l'altra oberta semblava voler embrassar tot lo visible, se desfé en malediccions, apostrofant á la moderna societat, malehint á l'home, causa original de semblant malt.

Ella se 'l escoltava ab apostólica meditació; s'havía arribat á compenetrar de semblants ideas y sa imaginació també treballava.

Lo sol s'amagá primer entre flamaradas de núvols, y desaparegué com fonentse darrera del cim de las Gabarras. D'allí abaix ja sols se veyá algún que altre rogench llum que treya sos destells per los forats finestrals de sobre las teuladas.

Llavors lo monstre s'indigná; veyá que tot en pau anava á reposar sens escoltarsel sisquera; li puja al cap una glopada de sanch, lo sistema nerviós se li posá en erecció, cridá, gesticulá, y rendit aná á caure al desobre d'ella, son únich consol, sa única estimació y bo y malehint al home, volgué besarla y li babejá la cara; volgué abrassarla y la ofegava; y bo y malehint al home, quan ja la nit de sombras havia rodejat tots los objectes, lo monstre y sa estimada n'engendraren un.....

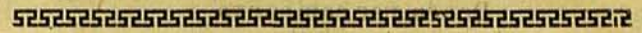
Lo puig del moli de vent enrrunat era la negació de la industria y del treball; lo monstre l'absolutisme; la dona la nació. Las unsas d'ell una esperansa de felicitat; las babas lleys denigrants; lo que engendraren ¡qui sab lo que era!

¡Potser una guerra civil!

Lo sol que s'amagava entre flamaradas, era lo sol del progrés, mes s'amagava..... pera sortir al jorn següent en un cel sense un núvol, blau, pur com lo pensament de una verge.

PUJULÁ Y VALLÉS.

Barcelona, 1 Octubre 1898.

NOVAS LOCALS

Pel motiu de tenir tancada la edició del número passat no poguerem donar compte de l'arribada dels repatriats, Allóns Serra, Joseph Niell y Espiridió Gelpí, que formavan part de la dotació de la esquadra que manava l'almirall Cervera.

Es bastant delicat l'estat de salut del primer dels esmentats joves, per lo que de cor li desitjem prompte melloria.

El cambi de temperatura no ha pogut ser més brusco.

En el número passat senyalavam que encara feya calor, y en realitat ja no deyam la veritat, perque mentres els caixistas corretjían las pobras y preparavan la tirada, se presentá de sobte la tramontana, y ja se sab lo que passa en aquest país quan aquesta senyora 'ns ve á veure.

Afegeixis que tambe hem tingut pluja, y 's comprendrá com sense transició hem passat del estiu rigurós á un hivern que no te res de templat.

Efecte natural del cambi de temps: las entermetats de las vias respiratorias.

La Cambra de Comsrs de Palamós rebé una comunicació del Ministeri d'Estat, recomanantli la conveniencia de que dongués á conéixer sa opinió sobre 'ls assumptos que relacionats ab els interessos comercials y afectes al nou ordre de cosas, resultant de las deliberacions de las Conferencias de París tracti la Comissió mixta, donant els datos, notícias é informes que crega convenient, se tingan á la vista en las deliberacions pera amparar y fomentar els interessos.

Al rebre aquesta Comunicació, la Junta directiva de la Societat que representa els interessos de la industria tapera, acordá demanar als exportadors els datos necessaris, y redactar un dictámen pera enviarlo directament al

President de la Comissió espanyola de París
Srt. Montero Ríos.

Segons las nostras notícias, el dictámen es-
tá redactat en el sentit de que en las relacions
comercials ab els Estats se posi en vigor el
tractat de comers de 1882, quinas tarifas, tant
beneficiosas son pera la nostra industria.

En atenció á la importancia d' aquest as-
sumptó, adelantém en aquest número la notí-
cia; y en el próxim esperém poguer publicar
el dictámen.

Registre civil

DESDE LO PRIMER D' AGOST.

NAIXEMENTS.

Noys.. . . .	11
Noyas.	7
Total.	18

DEFUNCIONS.

Cándida Deulofeu Cervera, 1 any.—Teresa
Crosa Sala, 8 mesos.—Catalina Fontanella Ga-
farot, 64 anys.—Francisca Aliu Saballs, 33
anys.—Eduard Deulofeu Sala, 1 any.—Santiago
Ragolta Bager, 1 any.—Elisenda Tolosa Da-
gas, 25 anys.

UNA HISTORIA EXTRAVAGANT

EN LA QUE 'S DEMOSTRA QUE 'L DESTÍ DEL HOME 'S CUM-
PLEIX PER MÉS QUE 'S VULGA FUGIR D' ESTUDI.

II.

Tot passejant pe 'ls jardins del establiment
que en aquells moments estavan deserts, con-
tinuá en D... la seua historia.

Sortirem junts de París mon company y jo,
entrant á Espanya per Catalunya. Ell anava á
reunirse á Barcelona ab sa promesa, que pas-
sava allá una temporada á casa de un seu on-
cle, casat ab una americana que tenia una filla
nascuda á Cuba y educada als Estats Units.

Jo vaig anar á passar uns días á ma ciutat
nativa, prometentli que 'm reuniria ab ell á
Barcelona, com aixís vaig fer.

Me instá moltas vegadas á que l'acompa-
nyés á casa de sa promesa, que 'm presentaria
á tota aquella familia, assegurantme que m'
havia d' enamorar de la cosina, quin modo de
pensar era molt semblant al meu. Mes no vaig
volguer abandonar la meua vida de retraiment
social: y si be vaig anar als teatros y al Palau
de Bellas Arts, en el que s' hi celebrava una
exposició, no 'm vaig relacionar ab ningú més
que ab el meu company, y encara fugia d' ell,
vista sa insistencia en volguerme fer entrar en

relacions ab la familia que havia de ser paren-
ta seua.

De manera que jo, catalá de naixement y
aymant de mon país, visitava Barcelona com
un extranger.

La promesa del meu company á últims de
Juny s' en aná á Saragossa; pera passar d' allí
á las platjas del Nort á pendre banys. Mon com-
pany se quedá alguns días més y á primers de
Juliol ens varem anar á Madrid un y altre.
Prenguérem un departament de berlina per
tots dos en l' exprés, y després d' haver dinat
en el vagó-restaurant; y fumat un cigarro, en
mon compartiment vaig quedarme completa-
ment dormit.

No se quina hora seria quan vaig despertar,
y no us podeu imaginar quin seria 'l meu as-
sombro al veure devant meu una hermosissima
dona que posantse 'l dit sobre 'ls llabis, me feu
un *silet* recomanantme 'l silenci. Me vaig fre-
gar y refregar els ulls, tot preguntantme si es-
tava despert ó somniava: sentí que 'm deya:
«ja 'ns tornarem á veure» y la visió desapa-
resqué, no sense que sentís la fressa que feu la
portella al tancar-se. Lo tren se para en aquell
moment: una veu crida «Casetas... dos minu-
tos; cambio de tren»: sense saber lo que feya
'm poso un abrich perque sentía fret, baixo del
cotxe, miro per tot: veig varias personas que
ab l' equipatge á la ma se dirigian á un altre
tren: pero no vaig veure cap dona que se sem-
blés á la que vegí com en somni al desper-
tarme.

Pujo al tren que ja anava á marxar, des-
perto á mon company, li explico 'l cas, y 's po-
sa á riure dient qu' havia somniat.

Be 's va riure á costas meas durant aquell
viatge: pero ni las sevas burlas, ni la inutilitat
dels passos que vaig fer recurrent el tren al
ser de día per' si veyia la desconeguda, me va-
ren poder convéncer de que hagués sigut un
somni aquella mágica aparició. No m' ho ex-
plicava, pero no dubtava de la realitat de la
visió.

Al ser á Madrid vaig tornar á la vida social:
ja tenia un objecte; buscar á la hermosa des-
coneguda, pero foren inútils 'ls meus passos.
A últims de Juliol vaig anar al Nort: San Se-
bastiá, Biarritz, San Juan de Luz, feren obgec-
te de ma visita, que resultá també inútil.

Me dirigeixo á Santander y al crehuarnos
ab un tren que anava en direcció contraria
veig en la finestra de un cotxe la escultural fi-
gura que anava buscant feya tant temps. Mes
el tren arrencá y no 'm fou possible lo que en
un instant se m' acudí: cambiar de tren. Aixís
es que no vaig tenir més remey que arribar á
Santander, si be en el primer tren que sortia
vaig deixar la capital montanyesa. No vos po-
deu imaginar lo que vaig corre aquell estiu,
fins á últims de Setembre que l' atzar me por-
tá á n' aquest establiment; y figurevos la me-
va sorpresa al trovar aquí la desconeguda.
Després d' haverme ben netejat, que fou lo
primer que vaig fer al arribar, obro 'l balcó de
la meua habitació, que casualment es la ma-
teixa qu' ara ocupó, y la primera persona que

veig passejantse per aquests jardins, es ella. Surto tot seguit, baixo com un desesperat la escala, y al final me quedo tot parat: davant meu se presentan ella, una senyora d'edat, y un jovenet de uns disset anys. Al passar pe'l meu costat me dispara una mirada qu'acaba d'encendre la flama qu'en mon cor havia pres.

Jo no sabia 'l que 'm passava: després que hagueren entrat al Hotel, surto al jardí y tot era imaginar plans pera poguer parlar ab ella. No la vaig veure en la taula rodona en la hora de dinar: á la nit rondava pe'l jardí sense separarme de la porta del Hotel per si la veyia, y quan ja anava á retirarme, vista la inutilitat de ma vigilancia y la hora qu'era (las duas de la nit), veig que s'obra una finestra de las del pis baix, al mateix temps que sento 'ls passos de un individuo que s'acosta á la finestra. M'amago darrera un arbre que hi havia allá la vora, desde ahont vegí la escena que allá passá. No vaig poguer entendre totas las paraulas, pero sí vaig comprendre de lo que's tractava.

Aparegué ella en la finestra; demaná á ell unas cartas: respongué aquest que dintre 'ls hi entregaria, entaulantse una petita disputa en veu baixa. A la fi ell volgué entrar, y ella tancá la finestra.

A las horas vaig sentir un impuls irresistible: caych de sobte sobre 'l fulano, 'l tiro á terra, li poso una ma al coll, dientli que al més petit crit ó al més petit moviment l'escanyo. No se si aturdit per la sorpresa ó porque era un cobart, el cas es que no's mogué, donantme ocasió á que 'l registrés y li trobés un paquet de cartas, del que 'm vaig apropiat. Llavors lo deixo anar y abans qu'hagués tingut temps d'aixccarse, ja 'm trobava dintre 'l Hotel.

Al arribar al meu cuarto, miro las cartas: estaban obertas, la curiositat entaulá batalla ab la delicadesa, y á la fi va véncer aquesta. Poso las cartas dins de un sobre y 'l tancó: escrich una carta á n'ella explicantli que desde la seua aparició en el tren, qu'encara no m'explico, l'havia anada buscant per tot, y que al trobarla havia presenciado la escena d'aquella nit, quin final fou arribar aquellas cartas al meu poder, y qu'en vista del interés que tenia en possehir las, las hi remetia. Acabava ab una declaració en tota regla.

L'endemá al dematí, per casualitat la veig á la finestra: y com en aquell moment no passava ningú, la saludo y li entrego 'l paquet, retirantme desseguida pera no ser vist.

A la tarde se 'm presenta aquell jovenet qu'era son germá y m'invita á anar á sa habitació, ahont hi trovo á n'ella.

La escena que passá fou molt senzilla: m'agrahi lo que havia fet: m'explicá la aparició del tren, pe'l desitj de conéixerme després de la pintura que del meu carácter li havia fet en P....: (era la cosina de la promesa d'aquest); sabent lo aficionat qu'era á lo extraordinari, imaginá la broma de presentarse 'm en el tren, puig sabia que jo hi anava ab en P....:

ella havia pujat ab son germá á Saragossa, y á Casetas havia cambiat de tren per anar al Nort: y gracias á la complacencia del citat germá seu, desde Saragossa á Casetas havia estat en la nostra berlina.

Després vingué la explicació més grave, que volgué ferme abans de que formalisés la meua declaració. Son pare se vegé en la precisió de matar á un home que li volia pendre son honor: y si be la cansa era justa, de descubrirse 'l fet hauria anat á presiri: y á consecuencia d'aixó va adquirir una enfermedad de cor que prompte 'l va portar al sepulcre.

La seva mare, pera salvar á son marit havia entaulat correspondencia ab la familia del mort, sense tenir la precisió d'amagar las circunstancias qu'havian portat aquella desgracia: y aquestas cartas verdaderament comprometedoras constituían un'arma ab la que aquell miserable fill del que havia perseguit á la mare, pretenia conquistar á la filla. Gracias á mí, no hi havia perill de cap classe.

Resultat de tot aixó que abans de passar un any m'havia casat ab la cubana.

Vivim á Madrit, en mitj de la atmósfera social que jo crech envenenadora. A pesar dels meus passos per fugir d'ella, allá he anat á caure. La meua dona es poch aficionada á la vida interior de la familia: diu que la nostra posició 'ns permet lluhir, y que per lo tant no havém de viure retirats: tenim fins deber de viure en societat.

Jo, verdaderament enamorat de la meua dona, no las tinch totas. Recordant que de solter havia menjat de la fruyta prohibida, no'm puch treure del cap la idea de que seré castigat ab la pena del Talió.

No tinch per are cap motiu de queixa, pero aquesta idea no'm deixa viure tranquil: sento continuament una veu interior que 'm diu: es en va que vigilis, que fugis de la vida social, que 't retiris á un poblet apartat, lo que te ser ser. No deixarás de venir qui imitant la teua manera d'obrar quan eras solter, no tinga per res en compte l'honor de un seu amich, rompent tots els obstacles, que se li interposin pera satisfer sas passións.

Y d'aquesta manera viseh, si aixó es viure. Y 'm poso á pensar que vaig errar el camí: devia buscar mon ideal en la classe mitja en que las virtuts de la familia son més fermas qu'en las demés.

Al escoltar aquestas consideracions no vaig poguer menos que contestarli: 'ls castelláns dihuen *en todas partes cuecen habas*: y 'ls llegidors de «La Senyera» 's podran convéncer de la veritat d'aquest refrá y lo apropiat que venia al cas, recordant l'article «Consulta á Fra. Diable».

Es ben cert que lo que te de ser, ser. Es ben cert que lo que te de ser, ser.

Tres anys fa de la reunió dels quatre amichs, y havent trobat á n'en D.... li he preguntat en quina situació estava.

La mateixa m'ha contestat—no m'ha faltat encara; pero 'm faltará: 'l cor m'ho diu.

RAMIR TRAGÓ Y CORES.

J. BURELL & C^{ia}

CONSTRUCTORS

Vila y Vilá, 117.--BARCELONA

Especialitat en Yachts,

Llanxas de vapor, Remolcadores, Canúas, Canots, Llanxas de Salvament, etc.

TALLER DE VELAMEN

Unich a Catalunya y a Espanya pera Yachts, tendas pera 'l camp, bany, cassera, etc.

Lonas inglesas y del pais

Direcció telegráfica, «YACHTS», BARCELONA

Casa constructora del bot de salvament de Sant Feliu de Guixols.

YACHTS fets per J. Burell: **Nitetis, Atlant II, Atlant I, Niobe, Conqueridor I, Conqueridor II**, del Real Yacht Club de Barcelona.

ATLANT II guanyador del primer premi de la seua serie en las últimas regatas de Cete.

MIGUEL CARDONA

ANTIGUO CONSTRUCTOR NAVAL

NACIONAL, 68 BARCELONETA.

Especialidad en YACHTS y toda clase de embarcaciones de recreo. Barcos de tráfico, pesca, vaporcitos de madera y hierro en clase de remolcadores, barcasas de carga etc. etc.

Iniciador y fundador de los CLUBS de Barcelona.

YACHTS existentes en Barcelona, construídos en los talleres de su propiedad, **Conqueridor I, Atlant I, Conqueridor II, Nitetis** etc. etc. lo que puedo acreditar con documentos oficiales que obran en mi poder.

CANOAS remeras, **Leonor, Covadonga, Atlantida, Condal** etc. Todas éstas, tanto de remo como de vela, acreditan por su buen nombre varios primeros premios obtenidos.

BOTES de Salvamento construídos con las mejores condiciones. **Bote de Torrevieja, Villanueva y Geltrú, Mataró, Cabo de Palos** etc. por cuenta de la Sociedad central y donativos particulares con el precio más ventajoso de los existentes hasta la fecha.

SASTRERIA
Las dos Américas

DE
JOAQUIM DAURA

13, Unió, 13

Barcelona

Elegancia en lo tall, confecció perfecta preus módichs.

Gran y variat assortit en novetats del país y extrangeras.

Totas las temporadas visita 'ls pobles de **Palamós, Sant Feliu de Guixols y Palafrugell** ab un grandió mostruari.

La Senyera

Setmanari catalá

Redacció y administració,

Carrer MAJOR, 27.—PALAMÓS

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Palamós, tres mesos.	1,50 pessetas
Fora, » »	2'00 »
Estranger y Ultramar, 1 any .	12'00 »
Número solt.	0'15 »

Anuncis y comunicats, á preus convinguts.
No 's tornarán 'ls originals.

LLIBRERIA Y CENTRE DE SUSCRIPCIONS
DE

Salvador Plaja Villena

Palamós.

Se serveixen tota mena d' obras á la bestreta y á plassos.

Licor dinamogenich GIMBERNAT

A base de Morruol,
nogal y lacte fostat de cals.

Farmacia del autor, Conde del Asalto, 14
BARCELONA.

ESTABLIMENT DE FLORICULTURA Y ARBORICULTURA,

PREMIAT EN VARIAS EXPOSICIONS,

— DE —

Ricardo Mont y Lluís M.^A Jordi.

Carrer del Ensanche y Carretera de Gerona.—**Palamós.**

Vendas de arbustos de fulla perenne y caduca, arbres d' ombra y de adorno, y fruyters de tota classe.

Especialitat en la confecció de **rams artistichs.**

Aquest establiment s' encarrega de la plantació de parchs y jardins. Per un prén molt módich, se fá cárrech també del cuydado dels mateixos, com també de la conservació dels arbustos y plantas de saló.

La casa garantisa sos productes.

Se retornará 'l valor de las plantas que no reunescan las condicions que s' hagen establert al efectuarse la venda.

Estampa d' en Octavi Viader.—Sant Feliu de Guixols.